

MATURITNÍ ZKOUŠKA – 2019/20

75-31-M/01 Předškolní a mimoškolní ped. - čtyřleté denní studium

TĚLESNÁ VÝCHOVA S METODIKOU

A. TÉMATA ÚSTNÍ ČÁSTI

1. Počátky tělesné výchovy ve světě

- a) Počátky lidské civilizace (pravěk).
- b) Tělesná výchova v Číně, Indii, Japonsku, Řecku a Římě.
- c) Rytířská výchova, TV ve 14. – 15. stol., Filantropismus.
- d) Anglický sportovní systém, německý tělocvik, severský gymnastický systém.

2. Systém tělesné výchova a sportu v ČR

- a) Jan Ámos Komenský a jeho přínos tělesné kultuře.
- b) Tělovýchovná hnutí - Sokol (myšlenka, zakladatelé, všesokolské slety), turistika.
- c) Počátky výuky TV ve školách.

3. Olympijské hry

- a) Antické OH – jejich počátky, disciplíny, pravidla, oslava vítězů, přesah do současnosti.
- b) Novodobé OH – zakladatel novodobé myšlenky, olympijské symboly, letní a zimní OH.
- c) Úspěšní čeští olympionici.

4. Psychomotorický vývoj dítěte 0 – 3

- a) Psychomotorický vývoj novorozence, kojence a batolete
- b) Vývoj hrubé a jemné motoriky v daných obdobích.
- c) Rizika pohybu ve vztahu k růstu předškolních dětí.

5. Psychomotorický vývoj 3 – 14

- a) Psychomotorický vývoj dětí v předškolním, mladším a starším školním věku.
- b) Vývoj hrubé a jemné motoriky v daných obdobích.
- c) Význam a průběh ranního cvičení.

6. Vývojové zákonitosti dětí

- a) Kosterní a pohybová soustava (vnitřní a vnější stavba kostí, jejich tvar, osifikace, páteř, stavba kosterního svalu, svalový stah, základní svaly lidského těla).
- b) Dýchací soustava (typy dýchání, horní a dolní dýchací cesty, plíce, onemocnění dýchací soustavy).
- c) Oběhová soustava – srdce, jeho uložení a stavba, krevní cévy, onemocnění oběhové soustavy.

7. Názvosloví tělesných cvičení – polohy a pohyby celého těla a jeho částí

- a) Význam a využití názvosloví tělesných cvičení, jeho počátky.
- b) Polohy a pohyby celého těla a jeho částí.
- c) Správné názvoslovné pojmenování obrázků.

8. Tělesná výchova, didaktika tělesné výchovy

- a) Tělesná výchova, didaktika TV, jejich cíle.
- b) Prvky didaktického procesu, vnější a vnitřní činitelé.
- c) Negativní trendy a nevhodná cvičení v TV.

9. Formy tělesné výchovy

- a) Jejich rozdělení a základní charakteristika.
- b) Kruhový provoz (realizace, typy cvičení, délka trvání, kontrola, zvýšení účinku).

10. Tělovýchovný proces

- a) Organizační formy tělovýchovného procesu v MŠ, ZŠ a školní družině.
- b) Řízená činnost v MŠ – její části, obsah, příklady.
- c) Význam pohybové aktivity před vyučováním.

11. Vyučovací jednotka jako základní forma tělesné výchovy

- a) Obsah a význam vyučovací jednotky, dělení VJ TV podle různých hledisek.
- b) Struktura hodiny, úkol a obsah jednotlivých částí.
- c) Příprava a realizace hodiny TV, vlastní portfolio.

12. Didaktické zásady a styly

- a) Pedagogické zásady při pedagogickém procesu (rozdělení a stručná charakteristika).
- b) Didaktické řídicí styly (druhy stylů, stručná charakteristika doplněná příkladem).

13. Didaktické metody a postupy

- a) Výklad pojmu didaktická metoda, charakteristika základních metod a jejich dělení podle fází vyučovacího procesu.
- b) Rozdělení základních didaktických postupů a jejich uplatnění.

14. Zařízení a pomůcky pro TV

- a) Tělocvična, hřiště, zahrady.
- b) Náčiní, improvizované pomůcky (zkušenosti z vlastní praxe).

15. Pedagogické dokumenty při výuce TV, osobnost pedagoga

- a) RVP, ŠVP, TP ve výuce TV
- b) Diagnostika, komunikace v TV, osobnost pedagoga

16. Motorické učení

- a) Charakteristika, druhy a fáze motorického učení
- b) Pohybové schopnosti a jejich rozvoj - rychlost, síla

17. Gymnastika

- a) Význam a rozdělení gymnastiky, základní gymnastika, osobnosti
- b) Význam dopomoci a záchrany
- c) Pohyb s hudbou a se zpěvem, rozcvička s hudbou, zásady při práci s dětmi

18. Hry

- a) Hra jako forma tělesné výchovy
- b) Drobné pohybové hry, jejich význam vedení a výběr pro různé věkové skupiny
- c) Seznamovací a rozechřívací hry, štafetové hry

19. Sportovní hry

- a) Charakteristika hry, základní pravidla volejbalu.
- b) Herní činnosti jednotlivce, technika a metodika nácviku volejbalu.
- c) Základní pravidla basketbalu, herní činnost, technika a metodika.

20. Lehká atletika

- a) Rozdělení atletiky a jejich disciplíny.
- b) Popsat jednu disciplínu, její techniku a metodiku nácviku.
- c) Speciální průpravná cvičení v lehké atletice.

21. Plavání

- a) Význam plavání, plavecké sporty.
- b) Plavecké způsoby, technika a metodika
- c) Organizace plaveckého výcviku, saunování a otužování.

22. Zimní sezónní činnosti

- a) Zimní sezónní činnosti s dětmi.
- b) Metodika sjíždění a zatáčení.
- c) Vybavení, příprava a organizace lyžařského kurzu.

23. Sportovní trénink

- a) Složky sportovního tréninku
- b) Pohybové schopnosti a jejich rozvoj – vytrvalost, koordinace a flexibilita.
- c) Předstartovní stavy, sportovní trénink mládeže.

24. Zdravotní tělesná výchova a zdravý životní styl

- a) Význam zdravotní TV.
- b) Rozdělení zdravotních skupin a jejich stručná charakteristika
- c) Základní druhy oslabení.
- d) Struktura vyučovací jednotky zdravotní tělesné výchovy.

25. Výchova ke správnému držení těla

- a) Význam správného držení těla a důsledky vadného držení.
- b) Znaky správného držení těla a příčiny vadného držení.
- c) Pedagog a správné držení těla, cviky pro přímé držení těla.

B. OBSAH A KRITÉRIA PRAKTICKÉ ČÁSTI

Praktická zkouška z tělesné výchovy se skládá ze dvou povinných částí:

1) výkonnostní

2) metodického výstupu.

1. VÝKONNOSTNÍ ČÁST - CELKEM 20 BODŮ

Žáci si volí mezi sportovní gymnastikou a míčovými hrami. K úspěšnému zvládnutí zkoušky je třeba splnit všechny předepsané požadavky, viz. níže.

GYMNASTIKA (20 BODŮ)

- akrobatická sestava s povinnými prvky.

1. řada: vzpor dřepmo spojný – vztyk – vzpažit – váha předklonmo – vzpřim, upažit – přemetový poskok – přemet stranou do stoje rozkročného – přísunem půlobrat vpravo (vlevo) – připažit
2. řada: upažit – krok-sun-krok – skok dle výběru (nůžky, čertík atd.)
3. řada: výpon, vzpažit – pádem vzad vysazeně kotoul vzad do zášvihu – vztyk – úkrokem vlevo úklon, levá v bok, pravá vzpažit – to samé vpravo – upažit
4. řada: vzpažit – stoj na rukou (výdrž 1 s) do kotoulu – výskokem s čelnými kruhy celý obrat – z upažení vzpažit a výpon – pádem vzad kotoul vzad do vzporu rozkročného – seskokem vzpor dřepmo – vztyk – připažit

Hodnotí se technika provedení.

MÍČOVÉ HRY

VOLEJBAL (10 bodů)

1. ve dvojicích odbíjení obouruč vrchem

2. ve dvojicích odbíjení obouruč spodem
3. jednotlivě vrchní podání

Hodnotí se technika provedení.

BASKETBAL (10 bodů)

1. slalomová řada driblinku zakončená dvojtaktem z vybrané strany (silnější rukou)
2. situace hod' a běh zakončená jednoúderovým nebo dvojúderovým driblinkem

Hodnotí se technika provedení.

2. ČÁST – METODICKÝ VÝSTUP (10 BODŮ)

Poznámka: Z důvodu epidemiologických opatření není pro letošní rok přítomnost dětí z Mateřské školy Kostka možná a jejich roli figurantek převezmou maturující spolužačky zkoušené žákyně.

SEZNAM PRAKTICKÝCH ÚKOLŮ S DĚTMI:

- 1) Vysvětlí a předved' s dětmi seznamovací pohybovou hru
- 2) Vysvětlí a předved' s dětmi štafetovou hru
- 3) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou hru se zpěvem
- 4) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou hru pro rušnou část cvičební jednotky
- 5) Vysvětlí a předved' s dětmi hru pro závěrečnou část cvičební jednotky
- 6) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou hru s padákem
- 7) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou hru s reakcí na signál
- 8) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou rozcvičku s hudbou
- 9) Vysvětlí a předved' s dětmi průpravnou část
- 10) Vysvětlí a předved' s dětmi průpravnou část se švihadlem
- 11) Vysvětlí a předved' s dětmi průpravnou část za pohybu
- 12) Vysvětlí a předved' s dětmi průpravnou část s využitím laviček
- 13) Vysvětlí a předved' s dětmi relaxační cvičení s padákem
- 14) Vysvětlí a předved' s dětmi relaxační cvičení
- 15) Vysvětlí a předved' s dětmi nácvik házení a chytání
- 16) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou hru pro zdokonalování nácviku házení a chytání
- 17) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybovou hru s hodem na cíl
- 18) Vysvětlí a předved' s dětmi ukázkou dětské jógy
- 19) Vysvětlí a předved' s dětmi cvičení pro podporu důvěry
- 20) Vysvětlí a předved' s dětmi pohybové činnosti s lanem

PODROBNÝ PRŮBĚH PRAKTICKÉ ČÁSTI S DĚTMI:

- Po vylosování otázky, má žákyně čas 15 minut pro vytvoření přípravy
- Názorná ukázka práce s dětmi:
  - Organizace dětí
  - Motivace
  - Vysvětlení pravidel a názorná ukázka
  - Samotná realizace
  - Zhodnocení
- Čas na realizaci je 5–7 minut

KLASIFIKACE

- U praktické zkoušky se každá z disciplín boduje podle výše uvedených tabulek. Za každou z disciplín je možné získat viz. výše. Maximální počet bodů v dílčí zkoušce je tedy 30.
- Pokud žák nějakou disciplínu **nedokončil nebo zcela** nezvládl předepsané zadání, započítá se mu do celkového hodnocení 0 bodů.
- Pokud žák dosáhl 0–2 bodů **ve výkonnostní disciplíně** nebo metodickém výstupu, pak u praktické zkoušky neuspěl a bude hodnocen jako „nedostatečný“.

Získaný součet se převádí na dílčí známku takto:

30 – 26 bodů	výborný
25 – 21 bodů	chvalitebný
20 – 16 bodů	dobrý
15 – 12 bodů	dostatečný
11 – 0 bodů	nedostatečný

Výše uvedená maturitní témata i obsah a kritéria hodnocení byla navržena předmětovou komisí tělesné výchovy a schválena ředitelem Střední školy Kostka.

Vsetín, 10. 5. 2020

Mgr. Pavel Psík

předseda předmětové komise

PaedDr. Karel Kostka, MBA, Ph.D.

ředitel školy

Podpisová doložka o seznámení předsedy maturitní komise, zkoušejících a přísedících s tématy a kritérii hodnocení ve třídě (komisi): _____

Datum, jméno a podpis předsedy: _____

Datum, jméno a podpisy zkoušejících: _____

Datum, jméno a podpisy přísedících: _____